

O PREZENȚĂ ACTIVĂ

Așa cum reiese din expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, de la televiziune se așteaptă lucruri mari, importante, o prezență activă în procesul complex de educație comunistă a masei, a tineretului, o contribuție multilaterală la dezvoltarea conștiinței socialiste, un amplu program cultural-artistic, de înaltă ținută ideologică și politică, menit să răspundă cerințelor reale ale milioanei de spectatori. „Trebuie să fie bine ales întreg repertoriul televiziunii: filmele, piesele de teatru, muzica, poeziile, se arată în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu. Trebuie să-și găsească loc într-o măsură mai mare muncitorul în emisiunile de televiziune și radio. Să ascultăm și conferințe ținute de muncitori — sint convins că vor fi primite bine de clasa muncitoare, de poporul nostru și vor servi foarte bine cauzei socialismului”.

Și de această dată, secretarul general al partidului are în vedere rolul însemnat pe care poate și trebuie să-l joace televiziunea în viața socială și spirituală contemporană, un rol pe măsura imensei sale capacități de difuziune a ideilor înaintate, a valorilor culturale și artistice, un rol pe măsura marii sale puteri de influențare a conștiințelor.

Dintre mijloacele moderne de contact direct și simultan cu masele, televiziunea este, poate, cel mai complex și mai revelator, căci se exprimă divers și multilateral, îndepli-

nind nenumărate funcții: de informare, de instrucțiune, de educație socială și culturală, de educație artistică, de contact viu cu aspecte diferite ale realității politice, economice sau de producție, de schimburi de idei, de divertisment. Aceste funcții diferite nu au fost întotdeauna exploatate echilibrat și continuu, a fost neglijată uneori finalitatea educativă a unor emisiuni. Problema-cheie rămâne, așa cum rezultă și din expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, problema repertoriului.

Dacă examinăm cu atenție programul săptămânal al televiziunii, observăm că în fiecare zi emisiunile se structurează în jurul unui nucleu, care poate fi o piesă de teatru, un film, un dialog științific sau politic, economic sau social, o anchetă, un reportaj, un spectacol de divertisment, un concert, un recital etc. Acest nucleu este de cele mai multe ori decisiv în programul zilei respective, el poate hotărî tonalitatea, atmosfera, ritmul emisiunilor zilei. Asupra acestui nucleu cred că trebuie să se concentreze mai insistent atenția celor care alcătuiesc programele televiziunii, fiindcă, implicit, asupra lui se concentrează îndobște și atenția spectatorului. Nucleul programului nu poate fi ales la întâmplare; el trebuie să exprime cu maximum de pregnanță *sensul* programului respectiv, direcția lui activă, finalitatea lui. Acest nucleu poate să dea măsura intențiilor și ambițiilor televiziunii, prin semnificațiile sale ideologice, politice, morale, sociale, culturale, estetice. De multe ori, fragilitatea nucleului a influențat întregul program, punându-l sub semnul gratuității, al superficialității sau al unor idei străine educației comuniste. Nu putem afirma că nu există, de pildă, filme de aventuri bune, cu un conținut social precis și pozitiv, de critică severă a moravurilor antisociale și de elogiul curajului patriotic, al luptei pentru triumful dreptății, legalității, adevărului. Într-un repertoriu telecinematografic în care au abundat o vreme filmele politiste și western-urile, firește că s-au putut strecura și alte producții minore, needucative, cultivând aventura în sine, exaltând riscul gratuit. În chipul acesta programele căpătau inevitabil o anumită coloratură, divertismentul transformându-se într-o oclire a problemelor reale, ce caracterizează viața contemporană, iar filmele de acest tip ocupând locul unor filme de analiză socială, de problematică a omului contemporan. Ori de câte ori, însă, concepția emisiunilor era solidă, de bună condiție artistică și morală, programele deveneau interesante, pline, bo-

gate, ritmate. Să ne amintim de bunele filme din fondul de aur al cinematografiei, de pasionantele anchete sociale (din păcate, atât de rare în repertoriul televiziunii), de spectacolele cu piese fundamentale ale dramaturgiei naționale și universale, de marile concerte și de marii interpreți prezențați de televiziune. Au fost momente cu adevărat folositoare din toate punctele de vedere.

A renunța la excesul de divertisment, a renunța la unele producții mediocre și superficiale, nu înseamnă deloc a uniformiza emisiunile de televiziune, a instaura monotonie și plictiseală, care sînt, așa cum s-a constatat în ațîtea rînduri, la fel de needucative și neeficiente. Credem că un dialog mai activ, mai intens cu publicul, cu exponenții marilor mase de spectatori, ar putea oferi noi soluții de diversitate emisiunilor de televiziune. Însăși prezența oamenilor muncii, prin anchete sociale realizate în toate categoriile și mediile sociale ale țării noastre, prin dialoguri și mese rotunde, prin convocarea unor reprezentanți ai muncitorilor, ai tineretului în fața micului ecran, poate constitui o sursă nouă, interesantă de îmbogățire a programelor TV. E vorba nu numai de confruntarea unor experiențe de viață și de muncă, dar și de exprimarea unor puncte de vedere asupra diferitelor aspecte ale dezvoltării societății noastre, asupra culturii și artei și chiar asupra sarcinilor și țelurilor televiziunii.

Repertoriul artistic poate fi, de asemenea, îmbogățit printr-un apel mai ferm și mai constant la marile opere ale literaturii ro-

mâne, clasice și contemporane, prin ecranizarea unor cărți valoroase, aparținînd scriitorilor de seamă, înaintașilor iluștri — de la Alecsandri pînă la Camil Petrescu, Sadoveanu, Rebreanu —, prin selectarea unor lucrări din literatura universală, a celor mai bune și mai profunde, care conțin idei progresiste, revoluționare. Cred că televiziunea ar putea continua ciclul filmelor neo-realiste italiene, readucînd astfel în atenția publicului unul din cele mai puternice și mai ample curente revoluționare ale artei cinematografice occidentale. Este importantă, de asemenea, prezența pe micul ecran a filmelor politice (artistice sau documentare) de tipul remarcabilei pelicule dedicate vieții negrilor din Republica Sud-Africană, un model de film antirasist și anticolonialist (emisiunea „Cadrar” din 15 iulie).

Iată cîteva, după părerea noastră, veritabile nuclee care pot asigura programe solide, interesante, educative, substanțiale. Apoi dezbaterile de estetică, de critică și istorie literară pot constitui ele însele centre de interes ale unor programe speciale, care să nu vizeze doar cercurile de specialiști, ci categorii cît mai largi de iubitori ai artei și literaturii (n-ar fi, poate, lipsite de interes o suită de dialoguri cititor-scriitor, spectator-artist, prin care s-ar realiza, implicit, un sondaj al opiniei publice...)

Posibilitățile și perspectivele televiziunii sînt, desigur, incomparabil mai vaste. N-am făcut aici decît să consemnăm cîteva reflecții pe marginea unor idei reliefate în cadrul expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta consfătuire de lucru.

D. Solomon

